

Środa, 14 listopada 2018 r.

P8_TA(2018)0456

Potrzeba ustanowienia wszechstronnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie potrzeby utworzenia kompleksowego mechanizmu UE na rzecz ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych (2018/2886(RSP))**

(2020/C 363/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽¹⁾,
- uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz konwencje, zalecenia, rezolucje i sprawozdania Zgromadzenia Parlamentarnego, Komitetu Ministrów, Komisarza Praw Człowieka i Komisji Weneckiej Rady Europy,
- uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 1/2018 z dnia 17 lipca 2018 r. w sprawie wniosku z dnia 2 maja 2018 r. dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich,
- uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) za rok 2018 dotyczące praw podstawowych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2018 r. w sprawie wniosku wzywającego Radę do stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie decyzji Komisji o zastosowaniu art. 7 ust. 1 TUE w związku z sytuacją w Polsce ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie praworządności na Malcie ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie ochrony dziennikarzy śledczych w Europie: przypadek słowackiego dziennikarza Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją debatę na posiedzeniu plenarnym z dnia 3 października 2018 r. na temat praworządności w Rumunii,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w UE w 2016 r. ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0340.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0055.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 29.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0183.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0056.

Środa, 14 listopada 2018 r.

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 2 maja 2018 r. dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (COM(2018)0322),
 - uwzględniając tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości UE z 2018 r.,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska opiera się na wartościach poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, oraz mając na uwadze, że wartości te są wspólne państwu członkowskiemu;
- B. mając na uwadze, że praworządność, demokracja i prawa podstawowe pozostają we wzajemnych relacjach, wzmacniają się nawzajem i razem chronią konstytucyjnego rdzenia UE i jej państw członkowskich;
- C. mając na uwadze, że w 2014 r. Komisja ustanowiła ramy na rzecz praworządności; mając na uwadze, że ramy te zostały użyte tylko raz, oraz mając na uwadze, że instrument ten nie wystarcza do zapobiegania lub zaradzenia zagrożeniom dla praworządności;
- D. mając na uwadze, że Unia Europejska nie dysponuje obiektywnym i trwałym mechanizmem do monitorowania demokracji, praw podstawowych i praworządności we wszystkich państwach członkowskich;
- E. mając na uwadze, że w tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości UE z 2018 r. wskazano, że wciąż obecne są wyzwania dotyczące funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich oraz wpływu niektórych reform przeprowadzanych w państwach członkowskich;
- F. mając na uwadze, że na rozpatrzenie oczekuje duża liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w dziedzinie sprawiedliwości, praw podstawowych i obywatelstwa ⁽¹⁾;
- G. mając na uwadze, że FRA opublikowała kilka sprawozdań zwracających uwagę na wyzwania dla demokracji, praworządności i praw podstawowych w różnych państwach członkowskich, w których zwrócono uwagę na takie zjawiska, jak ograniczanie przestrzeni dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Europie ⁽²⁾;
- H. mając na uwadze, że odnotowano odpowiedzi ad hoc na zagrożenia dla demokracji, praworządności i praw podstawowych, co doprowadziło do zastosowania diametralnie różnych podejść w poszczególnych państwach członkowskich;
- I. mając na uwadze, że Komisja zainicjowała procedurę opisaną w art. 7 ust. 1 TUE w związku z sytuacją w Polsce oraz że Parlament Europejski zainicjował tę samą procedurę w związku z sytuacją na Węgrzech;
- J. mając na uwadze, że jego Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych ustanowiła grupę monitorującą praworządność, która rozpoczęła swoje prace w odniesieniu do zabójstw dziennikarzy śledczych i praworządności;
- K. mając na uwadze, że te odpowiedzi UE stanowią przede wszystkim reakcję i nie zapobiegają występowaniu odnośnych zjawisk, a także odpowiedziom tym szkodzi fakt, że w różnych państwach członkowskich na wyzwania dotyczące demokracji, praworządności i praw podstawowych zwraca się uwagę w sposób nierówny i upolityczniony;
- L. mając na uwadze, że w dniu 2 maja 2018 r. Komisja opublikowała wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich (COM(2018)0324);

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?typeOfSearch=true&active_only=1&noncom=0&r_dossier=&decision_date_from=&decision_date_to=&PressRelease=true&DG=JUST&title=&submit=Search&lang_code=pl

⁽²⁾ Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, *Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU* [Wyzwania, przed którymi stają organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające w polu praw człowieka w UE], Wiedeń, 18 stycznia 2018 r.

Środa, 14 listopada 2018 r.

- M. mając na uwadze, że Europejski Trybunał Obrachunkowy w swojej opinii nr 1/2018 dotyczącej wniosku dotyczącego rozporządzenia podkreślił, że należy dokładniej wskazać źródła wskazówek i procedur, na podstawie których ustalić można uogólnione braki w zakresie praworządności w państwach członkowskich;
- N. mając na uwadze, że poprzednie sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE i sprawozdania krajowe europejskiego semestru z 2018 r. wskazują w różnych państwach członkowskich na poważne obawy dotyczące korupcji, która prowadzi do zachwiania zaufania obywateli do instytucji i praworządności;
- O. mając na uwadze, że wyzwania dotyczące praworządności i demokracji w państwach członkowskich narażają przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, ufundowaną na domniemaniu wzruszalnym (*praesumptio iuris tantum*) wzajemnego zaufania;
- P. mając na uwadze, że wyzwania dotyczące praworządności i demokracji w państwach członkowskich narażają legitymację działań zewnętrznych Unii, szczególnie w odniesieniu do jej polityki przystąpienia i sąsiedztwa;
- Q. mając na uwadze, że wszystkie instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii zobowiązane są do poszanowania, ochrony i promowania demokracji, praworządności i praw podstawowych;
- R. mając na uwadze, że Unia wciąż nie przystąpiła do EKPC, mimo że ma obowiązek to uczynić na podstawie art. 6 ust. 2 TUE;
- S. mając na uwadze, że Komisja i Rada nie przedsięwzięły działań w związku z rezolucją Parlamentu w sprawie ustanowienia mechanizmu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych i dotychczas odmówiły przyjęcia porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych;
1. ubolewa, że Komisja nie przedstawiła jeszcze wniosku w sprawie kompleksowego mechanizmu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, oraz apeluje do Komisji o uczynienie tego, szczególnie w drodze zaproponowania przyjęcia porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie Paktu UE na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych w jej nadchodzącej inicjatywie nieustawodawczej, by wzmocnić egzekwowanie praworządności w Unii Europejskiej;
 2. ponawia swój apel o kompleksowy, trwały i obiektywny mechanizm UE na rzecz ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz podkreśla, że taki mechanizm jest dziś pilniej potrzebny niż kiedykolwiek wcześniej;
 3. powtarza, że główne elementy tego mechanizmu zaproponowane przez Parlament w formie międzyinstytucjonalnego Paktu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych obejmują coroczne, oparte na dowodach i niedyskryminujące przeglądy oceniające, na równych zasadach, przestrzeganie przez wszystkie państwa członkowskie wartości określonych w art. 2 TUE, wraz z zaleceniami dla poszczególnych krajów (europejskie sprawozdanie dotyczące demokracji, praworządności i praw podstawowych), a następnie debatę międzyparlamentarną, a także stały cykl polityki w zakresie demokracji, praworządności i praw podstawowych w instytucjach UE;
 4. ponawia, że europejskie sprawozdanie dotyczące demokracji, praworządności i praw podstawowych musi obejmować i uzupełniać istniejące instrumenty, w tym tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości, monitor pluralizmu mediów, sprawozdanie o zwalczaniu korupcji i procedury oceny wzajemnej w oparciu o art. 70 TFUE, oraz zastąpić mechanizm współpracy i weryfikacji dla Bułgarii i Rumunii; wyraża ubolewanie w związku z decyzją Komisji o niepublikowaniu sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE w 2017 r.;
 5. apeluje do Komisji o rozważenie połączenie jej wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich z kompleksowym, trwałym i obiektywnym mechanizmem UE na rzecz ochrony demokracji, praworządności i praw podstawowych;
 6. wzywa Radę, by zgodziła się zaangażować się w porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie Paktu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz poprzeć kolejne wnioski Komisji na rzecz wzmocnienia demokracji, praworządności i praw podstawowych;

Środa, 14 listopada 2018 r.

7. uważa, że jeżeli Komisja i Rada dalej będą odrzucać ustanowienie Paktu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, Parlament może podjąć inicjatywę zorganizowania pilotażowego sprawozdania dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz debaty międzyparlamentarnej;
 8. apeluje do Komisji, by właściwie podjęła się swojej instytucjonalnej roli w bieżących procedurach w ramach art. 7 ust. 1 TUE, bezzwłocznie przekazywała Parlamentowi pełne informacje na wszystkich etapach procedury oraz zachęcała Parlament do przedstawienia jego uzasadnionego wniosku Radzie;
 9. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, parlamentom i rządów państw członkowskich oraz Komitetowi Regionów Unii Europejskiej, by przekazał je parlamentom i radom na poziomie poniżej szczebla krajowego.
-